

**Короткий опис навчальної дисципліни (анотація)
для каталогу вибіркових навчальних дисциплін
«Основи психотерапії»**

Спеціальність	Медицина
Освітній рівень	магістр
Термін вивчення (курс)	4 курс
Форма навчання	денна
Кафедра	нервових хвороб, психіатрії та медичної психології ім. С.М. Савенка

Короткий зміст дисципліни: Метою викладання вибіркової дисципліни є вивчення основ психотерапії та психокорекції, оволодіння студентами основними методами психотерапії і психокорекції, вміння застосовувати методи та прийоми психотерапії і психокорекції у лікуванні та реабілітації хворих.

Основними завданнями по вивченню дисципліни є:

- методологічна спрямованість практичних занять та самостійної роботи студентів з метою розуміння і засвоєння сутності теоретичних основ, сучасних поглядів на психотерапію та психокорекцію;
 - засвоєння студентами сучасних методів та прийомів психотерапії і психокорекції для диференційованого застосування їх у клінічній практиці;
 - підготувати лікарів, які б забезпечили лікувально-профілактичні, освітні, виховні та інші заклади висококваліфікованою медичною і психологічною допомогою;
 - підготувати фахівців, спроможних ефективно здійснювати психопрофілактику, психодіагностику, психологічне консультування, психокорекцію, психотерапію та реабілітацію хворих в амбулаторних та стаціонарних умовах, в умовах сім'ї, у виховних та освітніх закладах; займатися науковими дослідженнями у даній галузі.
- **Орієнтовний перелік тем навчальних занять:**

Тематичний план лекцій:

№ п/п	Назва теми
	<i>Вступ у психотерапію. Медична деонтологія і психотерапія.</i> Організація психотерапевтичної допомоги населенню. Основні напрямки в психотерапевтичній практиці. Механізми лікувальної дії психотерапії. Етико – деонтологічні аспекти психотерапії. Рольові стратегії психотерапевта у взаємостосунках із пацієнтами. Основні психотерапевтичні правила.
	<i>Основні напрямки і методи психотерапії.</i> Принципи класифікації у психотерапії. Сугестивний напрямок у психотерапії. Динамічний напрямок у психотерапії. Когнітивно–поведінковий напрямок у психотерапії. Екзистенціально–гуманістичний напрямок у психотерапії та інші напрямки. Основні сучасні напрямки в психотерапії.
	<i>Психотерапія і фармакотерапія.</i> Співвідношення біологічних (перш за все фармакологічних), психологічних і соціальних впливів у системі лікування різних захворювань (неврозів, межових станів, психосоматичних розладів).

	Фармакотерапія як плацебо-ефект. Особливості співвідношення психотерапії і фармакотерапії при неврозах, психосоматичних розладах, психозах.
	<i>Психотерапія в різних галузях медицини.</i> Психотерапія в психіатрії та наркології, сексології та андрології. Психотерапія в клініці внутрішніх хвороб.
	Психотерапія в неврології та дерматовенерології. Психотерапія в акушерсько-гінекологічній практиці. Психотерапія в хірургічній клініці.
	Всього

Тематичний план практичних занять:

№ п/п	Тема
МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ ПСИХОТЕРАПІЇ	
Змістовий модуль 1. Загальна психологічна корекція	
1.	Предмет і завдання психотерапії та психокорекції. Етико-деонтологічні аспекти психотерапії. Особистість лікаря-психотерапевта, його якості. Показання та протипоказання для проведення психотерапії та психокорекції. Психокорекційні програми. Принципи й особливості складання. Основні види психокорекційних програм, стратегії. Оцінка ефективності психотерапії та психокорекції. Основні вимоги, критерії та методи визначення ефективності психотерапії. Короткочасна, довготривала, підтримуюча та комбінована психотерапія. Мета та завдання. Показання.
2.	Кризова психотерапія. Організаційні форми. Методи, варіанти. Термінальна психотерапія. Методики. Показання. Телефонне консультування. Психотерапія та парapsихологія. Альтернативна психотерапія.
3.	Основні напрямки у зарубіжній психокорекційній практиці: психодинамічний, поведінковий, когнітивний. Відмінності.
4.	Психодинамічний напрямок. Класичний психоаналіз З. Фрейда. Психоаналітичне розуміння психічних розладів. Техніки. Показання. Сучасний психоаналіз. Особливості. Індивідуальна глибинна психологія А. Адлера: основні теоретичні положення, концепції, техніки. Клієнт-центрована психотерапія.
5.	Логотерапія. Технічні прийоми, показання. Дазайналіз. Когнітивний напрямок у психокорекції. Техніка когнітивної психокорекції. Рационально-емотивна терапія А. Еліса. Когнітивна корекційна робота А. Бека: етапи і технічні прийоми. Реальнісна терапія У. Глассера. Основні теоретичні положення. Трансактний аналіз. Мета. Принципи. Структурний аналіз особистості, аналіз трансакцій, психологічних ігор, сценарію. Ігротерапія. Основні види і форми ігротерапії. Ігрова кімната та її обладнання. Вимоги до ігротерапевта.
6.	Психокорекційна група. Керівництво групою. Робота під наглядом супервізора. Ко-тренери. Етичні вимоги до керівника групи. Види корекційних груп. Тренінгові групи, соціально-психологічний тренінг (СПТ). Вправи СПТ. Групи розвитку комунікаційних навиків та умінь. Групи особистого росту. Групи зустрічей. Балінтовські групи. Тілесно-орієнтована психотерапія. Особливості роботи в групі. Техніка. Групова дискусія. Види і технічні прийоми. Методики психокорекції сімейних стосунків між батьками та дітьми.
Змістовий модуль 2. Загальна психотерапія	
7.	Рациональна психотерапія П. Дюбуа. Сугестивна психотерапія. Методи навіювання: навіювання наяву, під час неглибокого природного сну, у гіпнотичному та наркотичному стані. Пряме і непряме навіювання. Методи самонавіювання.

8.	Аутогенне тренування (метод І. Шульца). Варіанти та модифікації аутогенного тренування.
9.	Арттерапія. Терапія мистецтвом та творчим самовиразом. Музикотерапія. Бібліотерапія. Психогімнастика. Техніка, основні етапи. Проективний малюнок.
10.	Методи систематичної десенсибілізації і сенсibiliзації Вольпе. Методики емоційно-стресової психотерапії. Імерсійні методи: метод наводнення, імплузії, парадоксальної інтенції. Методи, засновані на принципі біологічного зворотного зв'язку. «Жетонний метод». Методики Моріта. Холдінг. Імаго-метод. Технічні прийоми. Поняття про нейролінгвістичне програмування (НЛП). НЛП. Техніка корекції. Основні методи: «якір», «змах», рефреймінг, аудіально-кінестетична та візуально-кінестетична дисоціація. Психосинтез. Осносні теоретичні положення.
11.	Психодрама. Форми і види психодрами, методики. Групова психокорекція. Особливості комплектації групи. Підготовка до групової психокорекції. Групова динаміка. Завдання і норми групи, структура групи; фази розвитку групи.
12.	Індивідуальна психотерапія і психокорекція: мета, форми, методи. Короточасна та довготривала індивідуальна психотерапія. Сімейна психотерапія та психокорекція. Мета, методи, моделі. Етапи сімейної психотерапії: діагностичний, ліквідація сімейного конфлікту, реконструктивний, підтримуючий. Колективна емоційно-стресова гіпнотерапія Рожнова. Позитивна психотерапія Н. Пезешкіана. Мета та завдання. Техніки. Показання.
13.	Психопрофілактика, психогігієна, реабілітація. Види. Завдання.
Змістовий модуль 3. Клінічна психотерапія та психокорекція	
14.	Психокорекція, психопрофілактика та психотерапія як система комплексного лікування та реабілітації хворих. Психотерапія та психокорекція у різних галузях медицини. Показання та протипоказання. Особливості проведення. Психотерапія у психіатрії. Застосування психотерапії у лікуванні ендогенних психічних розладів. Методи. Психотерапія у системі реабілітації психічно хворих. Психотерапія межових психічних розладів: психотерапія стресових станів, неврозів, акцентуацій характеру, розладів особистості.
15.	Психотерапія в наркології. Психотерапія алкоголізму, токсикоманії та наркоманії. Психокорекція та психотерапія сексуальних дисгармоній подружніх пар, сексуальних розладів у чоловіків та жінок, сексуальних девіацій та перверзій.
16.	Психотерапія і психокорекція в неврології, ендокринології, в акушерсько-гінекологічній практиці. Психопрофілактичний метод знеболення пологів. Гіпноанркоз в акушерстві та гінекології.
17.	Психотерапія та психокорекція у клініці внутрішніх хвороб. Психотерапія у комплексному лікуванні психосоматичних захворювань (гіпертонічна хвороба, ішемічна хвороба серця, бронхіальна астма, виразкова хвороба шлунку та дванадцятипалої кишки). Особливості проведення сугестивної терапії.
18.	Психотерапія та психокорекція в хірургічній, оториноларингологічній та стоматологічній практиці. Психотерапія при фантомних болях, косметичних дефектах обличчя. Психотерапія та психокорекція в дерматології. Гіпносугестивна психотерапія при шкірних захворюваннях. Психотерапія та психокорекція в онкологічній практиці. Термінальна психотерапія. Особливості психотерапії та психокорекції дитячого та підліткового віку. Методики
19.	Психотерапія та психокорекція в геронтологічній практиці. Особливості, завдання та методичні підходи. Психотерапія та психокорекція в спортивній та військовій медицині, в медицині катастроф.
20.	Психокорекція та психотерапія кризових станів, суїцидальної поведінки та осіб, які зазнали насильства.

Перелік науково-педагогічних працівників, які забезпечуватимуть проведення навчальної дисципліни «Основи психотерапії»:

1. Юрценюк О.С. – професор кафедри, доктор медичних наук.
2. Карвацька Н.С. – доцент кафедри, кандидат медичних наук.
3. Іванова Н.М. – асистент кафедри.

Завідувач кафедри
нервових хвороб, психіатрії
та медичної психології ім. С.М. Савенка
д.мед.н., професор

Валерій ПАШКОВСЬКИЙ